

V Bruseli 5. augusta 2016
(OR. en)

11646/16

ESE 1

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od: Jordi AYET PUIGARNAU, riaditeľ,
v zastúpení generálneho tajomníka Európskej komisie

Dátum doručenia: 4. augusta 2016

Komu: Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generálny tajomník Rady Európskej únie

Č. dok. Kom.: COM(2016) 494 final

Predmet: SPRÁVA KOMISIE RADE
Dvanásť správa o vykonávaní nariadenia Rady (ES) č. 866/2004
z 29. apríla 2004 a o situácii vyplývajúcej z jeho uplatňovania za obdobie
od 1. januára do 31. decembra 2015

Delegáciám v prílohe zasielame dokument Komisie COM(2016) 494 final.

Príloha: COM(2016) 494 final

V Bruseli 4. 8. 2016
COM(2016) 494 final

SPRÁVA KOMISIE RADE

**Dvanásť správa o vykonávaní nariadenia Rady (ES) č. 866/2004 z 29. apríla 2004
a o situácii vyplývajúcej z jeho uplatňovania za obdobie od 1. januára do 31. decembra
2015**

{SWD(2016) 281 final}

OZNÁMENIE KOMISIE RADE

Dvanásť správa o vykonávaní nariadenia Rady (ES) č. 866/2004 z 29. apríla 2004 a o situácii vyplývajúcej z jeho uplatňovania za obdobie od 1. januára do 31. decembra 2015

Nariadenie Rady (ES) č. 866/2004 o režime podľa článku 2 protokolu 10 Aktu o pristúpení¹ (ďalej len „nariadenie o demarkačnej línii“) nadobudlo účinnosť 1. mája 2004. Stanovujú sa v ňom podmienky uplatňovania právnych predpisov EÚ na pohyb osôb, tovaru a služieb cez líniu medzi oblasťami Cyperskej republiky, v ktorých vláda nevykonáva skutočnú kontrolu, a oblasťami, v ktorých ju vykonáva. V záujme zabezpečenia účinnosti týchto pravidiel sa ich uplatňovanie rozšírilo na hranicu medzi uvedenými oblasťami a Východným výsošným územím Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska (ESBA)².

Táto správa sa vzťahuje na obdobie od 1. januára do 31. decembra 2015.

Počas sledovaného obdobia Komisia zmenila prílohu I k nariadeniu o demarkačnej línii, pričom do nej zaradila dva nové priechody v Deryneia a Lefka-Apliki³.

Komisia aj naďalej vedie konštruktívny dialóg s príslušnými orgánmi Cyperskej republiky a so správou výsošného územia (SBA) zameraný na vykonávanie tohto nariadenia, ako aj dialóg s Turecko-cyperskou obchodnou komorou (TCOK).

1. PRECHOD OSÔB

1.1. Prechod osôb na povolených priechodoch

Nariadením sa stanovuje stabilný právny rámec pre voľný pohyb Cyperčanov, ostatných občanov EÚ a štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí prekračujú demarkačnú líniu (ďalej len „línii“) na povolených priechodoch. V porovnaní s predchádzajúcimi rokmi stúpol v roku 2015 počet tureckých Cyperčanov a mierne poklesol počet gréckych Cyperčanov prekračujúcich líniu.

Podľa údajov, ktoré poskytla Cyperská republika, bolo počas sledovaného obdobia zaznamenaných 534 879 (v predchádzajúcom roku: 589 906) prechodov gréckych Cyperčanov a 189 027 prechodov vozidiel gréckych Cyperčanov (v predchádzajúcom roku: 200 562) z oblastí kontrolovaných vládou do severnej časti Cypru a 1 055 130 (v predchádzajúcom roku: 927 141) prechodov tureckých Cyperčanov a 382 621 prechodov

¹ Ú. v. EÚ L 161, 30.4.2004, s. 128. Nariadenie naposledy zmenené nariadením Rady (EÚ) č. 685/2013 z 15. júla 2013, Ú. v. EÚ L 196, 19.7.2013, s. 1 – známe ako „nariadenie o demarkačnej línii“.

² Pozri odôvodnenie 3 nariadenia o demarkačnej línii.

³ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2015/1472 z 26. augusta 2015, Ú. v. EÚ L 225, 28.8.2015, s. 3 – 4.

vozidiel tureckých Cyperčanov (v predchádzajúcom roku: 346 495) zo severnej časti Cypru do oblastí kontrolovaných vládou⁴.

Počet občanov EÚ iných ako Cyperčanov a štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí prekročili líniu, výrazne klesol. Podľa údajov Polície Cyperskej republiky (ďalej len „CYPOL“) prekročilo počas sledovaného obdobia líniu 491 860 občanov EÚ, ktorí neboli Cyperčania, a štátnych príslušníkov tretích krajín (v predchádzajúcom roku: 732 856). V 71 % týchto prekročení (351 299) bola línia prekročená na priechode na ulici Ledra, cez ktorý naďalej prekračuje líniu prevažná väčšina cudzincov (predovšetkým turistov).

V uvedených údajoch, ktoré poskytla CYPOL, však nie sú zahrnuté údaje o osobách a vozidlách prechádzajúcich zo severnej časti Cypru cez priechody *Pergamos* a *Strovilia*⁵. V správach východného výsošného územia sa uvádza, že cez priechody nachádzajúce sa na východnom výsošnom území prešlo do severnej časti Cypru 115 335 (v predchádzajúcom roku: 108 893) gréckych Cyperčanov a 389 412 (v predchádzajúcom roku: 273 607) tureckých Cyperčanov prekročilo líniu v opačnom smere, zatiaľ čo 258 810 občanov EÚ, ktorí neboli Cyperčania, a štátnych príslušníkov tretích krajín prekročilo líniu v oboch smeroch.

V roku 2015 sa počet príslušníkov CYPOL pracujúcich priamo na priechodoch znížil na 69 (72 v roku 2014).

Z údajov zhromaždených komunitou tureckých Cyperčanov vyplýva zvýšenie počtu prekročení línie gréckymi Cyperčanmi (t. j. 907 329) a zvýšenie počtu prekročení vozidlami gréckych Cyperčanov (t. j. 313 498) z oblastí kontrolovaných vládou do severnej časti Cypru. Tieto údaje takisto naznačujú zvýšenie počtu prekročení tureckými Cyperčanmi (t. j. 1 589 339) a zvýšenie počtu prekročení vozidlami tureckých Cyperčanov opačným smerom (t. j. 642 043). Z oblastí kontrolovaných vládou prešlo do severnej časti Cypru 1 164 131 cudzích štátnych príslušníkov.

V roku 2015 neboli hlásené žiadne incidenty týkajúce sa prekročení línie. Orgány Cyperskej republiky však doteraz nepovoľujú prechod autobusov tureckých Cyperčanov prepravujúcich občanov EÚ do oblastí kontrolovaných vládou.

Vzhľadom na bezpečnostnú situáciu vo svete zaviedli orgány Cyperskej republiky počas sledovaného obdobia posilnené kontroly na priechodoch.

Hoci to nepatrí do rozsahu pôsobnosti nariadenia o demarkačnej línii, na základe rozhodnutia komunity tureckých Cyperčanov boli v máji 2015 ako jednostranné opatrenie na budovanie dôvery zrušené určité požiadavky na vstup do severnej časti Cypru cez demarkačnú líniu.

⁴ Orgány Cyperskej republiky nevedú záznamy o návrate gréckych Cyperčanov do oblastí kontrolovaných vládou ani o návrate tureckých Cyperčanov do severnej časti Cypru.

⁵ V nariadení o demarkačnej línii nie je uložená povinnosť oznamovať tieto prechody cez líniu.

S podporou misie UNFICYP sa aj naďalej uľahčovalo vykonávanie náboženských obradov, ako sa uvádza v správe generálneho tajomníka OSN z januára 2016⁶. Cirkevní predstavitelia a veriaci mohli aj naďalej využívať možnosti uľahčeného prechodu v oboch smeroch.

1.2. Neregulárna migrácia cez demarkačnú líniu a azyl

Z údajov CYPOL za rok 2015 vyplýva zvýšenie počtu migrantov, ktorí neregulárne prekročili líniu zo severnej časti Cypru a prešli do oblastí kontrolovaných vládou. Ich počet v roku 2015 dosiahol výšku 1 290, zatiaľ čo v roku 2014 ich bolo 970, v roku 2013 dosiahol ich počet výšku 1 043 a v roku 2012 ich bolo 1 265⁷. Ako pravdepodobnú príčinu nárastu CYPOL uvádza žiadateľov o azyl prichádzajúcich zo Sýrie.

Najviac neregulárnych migrantov zadržaných po prekročení línie pochádzalo zo Sýrie (757), Pakistanu (111), Somálska (63), Indie (50) a Gruzínska (38).

Z týchto 1 290 neregulárnych migrantov požiadalo o medzinárodnú ochranu v Cyperskej republike 1 049 osôb (81 %), pričom väčšinu z nich predstavovali Sýrčania (745).

K zadržaniu neregulárnych migrantov zvyčajne dochádza počas kontrol pozdĺž línie a na letiskách, keď sa neregulárni migranti pokúšajú Cyprus opustiť, alebo na policajných staniach, keď žiadajú o medzinárodnú ochranu.

Pri posudzovaní skutočnosti, že do oblastí kontrolovaných vládou sa dostali neregulárnym prekročením línie, vychádzala CYPOL z rovnakých kritérií ako v predchádzajúcich rokoch, najmä z informácií v dokumentoch migrantov, vyhlásení migrantov a iných foriem dôkazov.

Z týchto posúdení vyplýva, že takmer všetci migranti zadržaní v oblastiach kontrolovaných vládou po neregulárnom prekročení línie prišli najskôr do severnej časti Cypru z tureckého územia.

Komunita tureckých Cyperčanov informovala Komisiu, že v severnej časti Cypru sa vyvíja úsilie na predchádzanie neregulárnej migrácii. Podľa získaných informácií bol v roku 2015 zamietnutý vstup do severnej časti Cypru 3 181 osobám⁸ a 642 osôb⁹, ktoré boli zadržané v severnej časti Cypru, bolo vrátených na územie Turecka, ktoré bolo posledným miestom, ktoré tieto osoby navštívili pred príchodom na ostrov.

Zástupcovia oboch komunít sa pravidelne stretávajú v rámci spoločného Technického výboru pre trestné činy a trestné záležitosti (TCCCM), ktorý pôsobí pod záštitou OSN. V rámci rozšírenia tohto výboru obidve komunity naďalej aktívne využívajú už v minulosti zriadené

⁶ Správa generálneho tajomníka OSN o UNFICYP [S/2016/11] zo 6. januára 2016.

⁷ S cieľom získať komplexný obraz o tokoch neregulárnej migrácie cez demarkačnú líniu by bolo užitočné mať k dispozícii aj informácie o počte osôb, ktoré sa pokúsili prekročiť demarkačnú líniu a ktorým bol odopretý vstup do oblastí kontrolovaných vládou. Tieto informácie však nie sú dostupné, keďže Cyperská republika nevedie oficiálne štatistiky o tejto kategórii osôb.

⁸ Štátni príslušníci Sýrie: 1 802, Turecka: 325, Iraku: 184, Iránu: 136, Turkmenistanu: 76.

⁹ Štátni príslušníci Turecka: 233, Sýrie: 82, Turkmenistanu: 36, Moldavskej republiky: 41, Nigérie: 15.

spoločné komunikačné stredisko („Joint Communications Room“), ktoré ponúka fórum na výmenu informácií o trestných veciach.

CYPOL označila spoluprácu s ostatnými príslušnými štátnymi orgánmi a so správou východného výsoštného územia za veľmi dobrú.

Východné výsoštné územie (ESBA)

Celkovo sa neregulárna migrácia zo severnej časti Cypru cez východné výsoštné územie mierne znížila. V roku 2015 bolo po neregulárnom prekročení línie zadržaných sedem neregulárnych migrantov¹⁰. Prechod nebol povolený 1 353 osobám, z ktorých prevažnú väčšinu tvorili tureckí občania. Ostatní cudzinci, ktorí prišli cez severnú časť Cypru, pochádzali z Ruska, USA, Sýrie a Iránu¹¹. Tieto osoby boli nasmerované na priechod Agios Dhometios, kde boli podrobené vstupným formalitám podľa požiadaviek Cyperskej republiky.

Pracovníci správy výsoštného územia uvádzajú, že spolupráca s Cyperskou republikou je aj naďalej vynikajúca.

V rámci boja s neregulárnou migráciou polícia výsoštného územia vykonáva nepravidelné hliadky mimo priechodov na základe vyhodnotenia príslušného rizika a spravodajských informácií. Tieto hliadky sú dopĺňané hliadkami colných a vojenských útvarov výsoštného územia.

Osobitne ťažké je kontrolovať niekoľko „nepovolených priechodov“ v obci alebo v blízkosti obce *Pergamos*, ktoré používajú miestni obyvatelia a poľnohospodári. Ako bolo uvedené v predchádzajúcich správach, tieto „nepovolené priechody“ sú stále zdrojom obáv, pre ktoré by sa malo nájsť vhodné riešenie v súlade s článkom 5 ods. 2 protokolu č. 3 Aktu o pristúpení z roku 2003¹². Zástupcovia výsoštného územia vyhlásili, že v prípade potreby je možné do oblastí nepovolených priechodov rýchlo nasadiť hliadky.

2. PREPRAVA TOVARU

2.1. Hodnota obchodu

Podľa článku 8 nariadenia Komisie (ES) č. 1480/2004¹³ Turecko-cyperská obchodná komora (TCOK) a úrady Cyperskej republiky oznamovali každý mesiac informácie o druhu, objeme a hodnote tovaru, ku ktorému boli vydané sprievodné doklady. Komora aj úrady podávajú

¹⁰ Týchto sedem neregulárnych migrantov zadržaných na východnom výsoštnom území bolo odovzdaných orgánom Cyperskej republiky a pripočítaných k celkovému počtu osôb, ktoré neregulárne prekročili líniu a ktorých rozdelenie podľa štátnej príslušnosti sa uvádza v tabuľke VII dokumentu SWD(2016) 281.

¹¹ Štátni príslušníci Turecka: 484, Ruska: 65, USA: 60, Sýrie: 38, Iránu: 31.

¹² Ú. v. EÚ L 236, 23.9.2003, s. 940.

¹³ Nariadenie Komisie (ES) č. 1480/2004 z 10. augusta 2004, Ú. v. EÚ L 272, 20.8.2004, s. 3.

správy o tovare, ktorý bol prevezený do oblastí kontrolovaných vládou cez priechody *Pergamos* a *Strovilia*, ktoré sú pod správou výsošného územia.

Podľa správ TCOK celková hodnota tovaru, ku ktorému vydala sprievodné doklady, predstavovala 3 933 918 EUR (v predchádzajúcom roku: 3 911 189 EUR). Tieto čísla poukazujú na mierne zvýšenie celkovej hodnoty tovaru, ku ktorému boli vydané sprievodné doklady, o 0,58 % v porovnaní s rokom 2014.

Podľa správ, ktoré poskytla Cyperská republika, sa celková obchodná hodnota tovaru so sprievodnými dokladmi, ktorý prekročil líniu, mierne zvýšila o 2,8 % na 3 619 736 EUR (v predchádzajúcom roku: 3 520 045 EUR). Nárast bol významný v prípade umelohmotných výrobkov, stavebných materiálov/výrobkov z kameňa a surového kovového šrotu. Zainteresované strany uvádzajú ako hlavný faktor, ktorý viedol k tomuto zvýšeniu, stabilizáciu hospodárskej situácie.

Hoci to nepatrí do pôsobnosti nariadenia o demarkačnej línii, na základe údajov Cyperskej obchodnej a priemyselnej komory (COPK) sa obchod z oblastí kontrolovaných vládou do severnej časti Cypru zvýšil približne o 5,4 % z 1 246 930 EUR v roku 2014 na 1 314 271 EUR v roku 2015. Obchod z oblastí kontrolovaných vládou do severnej časti Cypru predstavuje 36,3 % obchodu v opačnom smere (35,4 % v roku 2014).

Komunita tureckých Cyperčanov aj naďalej uplatňuje obchodný režim, ktorý v zásade „odzrkadľuje“ obmedzenia uvedené v nariadení o demarkačnej línii. Tento obchodný režim sa však nie vždy dôsledne dodržiava, čo bráni vytvoreniu udržateľných obchodných vzťahov. Turecko-cyperské zainteresované strany otvorene uvádzajú, že hlavným dôvodom je ochrana miestnych podnikov.

2.2. Druh tovaru

V roku 2015 sa najviac obchodovalo s umelohmotnými výrobkami, ďalej s čerstvými rybami a so stavebným materiálom/výrobkami z kameňa¹⁴.

Objavili sa nové výrobky, napríklad textil. Všetok obchod cez líniu sa uskutočňoval len v rámci ostrova a nebol zaevidovaný žiaden vývoz do iných členských štátov EÚ alebo tretích krajín.

2.3. Nezrovnalosti

Počas sledovaného obdobia neboli hlásené žiadne prípady nezrovnalostí.

Cyperská republika však zaslala Komisii dopyt týkajúci sa pôvodu a množstva ovocia a zeleniny, s ktorými sa obchoduje cez demarkačnú líniu. Komisia túto otázku prebrala s TCOK a táto potvrdila, že množstvá, s ktorými sa obchoduje, sú skutočne vyprodukované v severnej časti Cypru.

¹⁴ Tabuľka IV dokumentu SWD(2016) 281.

2.4. Prekážky a ťažkosti spojené s pohybom tovaru

Prekážky obchodu cez líniu naďalej pretrvávajú a Komisia a turecko-cyperské hospodárske subjekty sa domnievajú, že práve to je dôvodom nízkeho objemu obchodu.

Ako sa uvádza v predchádzajúcich správach¹⁵, doteraz sa nevyriešil problém s turecko-cyperskými úžitkovými vozidlami, ktoré vstupujú do oblastí kontrolovaných vládou, žiadne turecko-cyperské úžitkové vozidlá s hmotnosťou nad 7,5 tony nesmú prekročiť líniu, ak nemajú doklady vydané Cypruskou republikou, ktoré sú v plnom súlade s *acquis*. Orgány Cyperskej republiky informovali Komisiu o tom, že zaviedli opatrenia, vďaka ktorým tureckí Cyperčania budú môcť jednoduchšie získavať osvedčenia o technickej spôsobilosti a vodičské preukazy vodičov z povolenia. Komisia je presvedčená, že vyriešenie tohto problému by významne prispelo k zvýšeniu objemu obchodu, keďže by sa tým uľahčila preprava tovaru. Okrem toho by sa posilnil kontakt medzi cyperskými hospodárskymi subjektmi, a tým by sa významným spôsobom prispelo k posilneniu dôvery medzi oboma komunitami. Cyperská republika informovala Komisiu, že situácia bude čoskoro vyriešená.

Ako bolo oznámené v predchádzajúcich rokoch, orgány Cyperskej republiky naďalej nepovoľujú prevážanie spracovaných potravinových výrobkov cez líniu pre obavy, ktoré orgány na ochranu zdravia vyjadrili v súvislosti s výrobným procesom v severnej časti Cypru. Komisia sa naďalej domnieva, ako sa uvádza v minulých správach, že podľa nariadenia o demarkačnej línii neexistujú žiadne dôvody na vykonávanie kontrol priestorov v severnej časti Cypru, aby sa posúdilo, či sa pri výrobe postupuje v súlade s predpismi Únie¹⁶. Orgány Cyperskej republiky môžu síce odobrať vzorky výrobkov na ďalšiu analýzu v súlade s uplatňovaním nariadenia o demarkačnej línii, nemali by však brániť prevážaniu všetkých spracovaných potravín cez líniu. Pokiaľ ide o úžitkové vozidlá, Cyperská republika informovala Komisiu, že situácia bude čoskoro vyriešená.

Podobne ako v predchádzajúcich rokoch, obchodníci z radov tureckých Cyperčanov naďalej hlásia ťažkosti so zaradením svojich výrobkov do ponuky obchodov a s propagovaním svojich výrobkov a služieb v oblastiach kontrolovaných vládou, čo obmedzuje obchod. Obchodníci naďalej oznamujú odmietavý postoj gréckych Cyperčanov ku kupovaniu turecko-cyperských výrobkov. Okrem toho bolo uvedené, že ak chcú obchodníci z oboch komunit začať obchodovať s druhou komunitou, čelia mnohým administratívnym problémom. Hospodárske subjekty z oboch strán musia mať možnosť slobodne nadväzovať obchodné vzťahy na základe svojich obchodných požiadaviek.

V roku 2015 Komisia dostala sťažnosti od turecko-cyperských výrobcov o údajnom odmietnutí zo strany príslušných orgánov Cyperskej republiky umožniť s obchodovanie s materiálmi, najmä plastovými, určenými na kontakt s potravinami. Komisia nastolila túto

¹⁵ Pozri napríklad deviatu, desiatu a jedenástu výročnú správu o vykonávaní nariadenia Rady (ES) č. 866/2004 a o situácii vyplývajúcej z jeho uplatňovania.

¹⁶ Desiatu výročnú správu o vykonávaní nariadenia Rady (ES) č. 866/2004 a o situácii vyplývajúcej z jeho uplatňovania.

otázku pred orgánmi Cyperskej republiky a bola informovaná, že na tieto výrobky sa uplatňujú rovnaké požiadavky ako na spracované potraviny.

2.5. Pašovanie tovaru

Pašovanie tovaru cez líniu je, vzhľadom na jej geografický profil, naďalej rozšírené. V oblastiach susediacich s líniou prebiehajú kontrolné akcie zamerané na odstraňovanie určitých, spravidla sezónnych problémov, ako je pašovanie zveriny, resp. voľne žijúcich vtákov alebo zábavnej pyrotechniky (a to aj cez východné výsočné územie) do oblastí kontrolovaných vládou.

V roku 2015 Cyperská republika zhabala tovar v 2 689 prípadoch (v predchádzajúcom roku: 2 627). V roku 2015 sa zvýšilo množstvo cigariet a tabaku na ručné šúľanie cigariet, ktoré Cyperská republika zhabala: 244 457 cigariet a 399 283 gramov tabaku na ručné šúľanie cigariet (v predchádzajúcom roku: 140 029 cigariet a 370 794 gramov tabaku na ručné šúľanie cigariet). Podľa oznámených informácií sa toto pašovanie týka malých množstiev. K pašovaniu dochádza z dôvodu cenových rozdielov a vyššej dane, ktorú Cyperská republika vyrubuje na tabakové výrobky. Medzi ďalšie zhabané výrobky patrí hlavne tovar porušujúci práva duševného vlastníctva, poľnohospodárske výrobky, ako aj živočíšne a mliečne výrobky. Na okresnom súde prebiehalo jedno trestné konanie vo veci pašovania. Vo väčšine nahlásených prípadov sa uložila správna sankcia.

V roku 2015 sa znížila miera odhaľovania pašovaného tovaru na východnom výsočnom území. V roku 2015 došlo k zhabaniu tovaru v 351 prípadoch (v predchádzajúcom roku: 452), pričom podobne ako v minulosti väčšinu zhabaného tovaru predstavovali cigarety a tabak na ručné šúľanie cigariet.

Pokiaľ ide o tradičné zásobovanie turecko-cyperského obyvateľstva obce Pyla, ktorá sa nachádza v nárazníkovej zóne (čl. 4 ods. 10 nariadenia o demarkačnej línii), správa východného výsočného územia sleduje a vedie záznamy o množstvách stavebného materiálu, rýb, cigariet atď.

2.6. Zjednodušenie podmienok obchodovania

Komisia aj naďalej hľadá možnosti, ako podporiť obchod cez líniu¹⁷.

Komisia prijala v júli 2015 návrh Rade na zmenu nariadenia o demarkačnej línii s cieľom stanoviť spôsob, akým sa v oblastiach Cyperskej republiky, v ktorých vláda Cyperskej republiky nevykonáva skutočnú kontrolu, bude uplatňovať kontrolný mechanizmus pre tovar, na ktorý sa vzťahuje registrované označenie podľa nariadenia (EÚ) č. 1151/2012¹⁸. Návrh je založený na spoločnej dohode o dočasnom riešení pre syr Halloumi/Hellim, ktorá sa má uplatňovať až do znovuzjednotenia Cypru a ku ktorej sa dospelo pod vedením predsedu

¹⁷ V roku 2011 Komisia zrušila povinnosť pestovať zemiaky, s ktorými sa obchoduje cez líniu, výhradne z certifikovaného sadiva zemiakov.

¹⁸ COM/2015/0380 final – 2015/0165 (NLE).

Junckera počas jeho návštevy na Cypre 16. júla 2015¹⁹. Tento návrh čakal ku koncu sledovaného obdobia na prerokovanie v Rade.

TCOK opätovne vyjadrila všeobecný záujem o zrušenie zákazu obchodovania so všetkými živými zvieratami a živočíšnymi produktmi, ktoré zodpovedajú pravidlám a predpisom EÚ, vrátane mliečnych výrobkov. V súčasnosti Komisia skúma žiadosť o povolenie obchodovania s chovnými rybami. Cyperská republika opakovane vyjadrila vôľu preskúmať možnosť rozšírenia zoznamu tovaru, ktorý sa môže prepravovať do oblastí kontrolovaných vládou.

Komisia podnecuje hospodárske subjekty, aby využívali obchodné príležitosti, a víta intenzívne úsilie, ktoré vyvíjajú obchodné komory.

V rámci projektu, ktorý financuje EÚ, Turecko-cyperská obchodná komora a Cyperská obchodná a priemyselná komora realizujú projekt pod názvom „Íst' príkladom“. Tento program poskytuje mladým gréckym a tureckým Cyperčanom možnosť stáť v spoločnosti na druhej strane demarkačnej línie. Cieľom projektu je prispieť k dialógu, dôvere, spolupráci a zmiereniu medzi občianskymi spoločnosťami vrátane podnikateľskej komunity na celom Cypre.

Obe komory v rámci tohto projektu zorganizovali v júli 2015 podujatie na vysokej úrovni pre obe komunity za účasti predstaviteľov oboch komunít, ktorí sa podelili o svoje predstavy o cyperskom hospodárstve po urovnaní a vysvetlili, že komplexné riešenie prinesie hospodárske výhody pre obe komunity na ostrove, čo prispeje k stabilite v regióne.

2.7. Tovar Únie dovezený naspäť do oblastí pod skutočnou kontrolou vlády Cyperskej republiky po tom, ako prejde cez oblasti, ktoré nie sú pod jej skutočnou kontrolou.

Orgány Cyperskej republiky nahlásili, že do oblastí kontrolovaných vládou bolo naspäť dovezených 6 280 výrobkov, ktoré predtým prešli cez oblasti nekontrolované vládou. Uviedli, že tieto priechody sú bezproblémové a že tento tovar sa väčšinou prepravuje cez priechody Kato Pyrgos-Karavostasi a Astromeritis-Zhodia.

3. ZÁVERY

Ako sa už uvádza v predchádzajúcich správach, kontrola línie na priechodoch povolených orgánmi Cyperskej republiky a správou výsostného územia, ako aj vynaložené úsilie sú napriek rozpočtovým obmedzeniam uspokojivé. Počet osôb, ktoré neregulárne prekračujú líniu, sa zvýšil a situáciu je potrebné pozorne monitorovať. Komisia takisto opätovne vyzýva správu výsostného územia, aby našla vhodné riešenie problému „nepovolených“ priechodov.

Komisia sa naďalej domnieva, že stálosť, predvídateľnosť a právna istota v súvislosti s požiadavkami na priechodoch, ako aj voľný pohyb občanov EÚ, majú zásadný význam.

¹⁹ http://europa.eu/rapid/press-release_MEX-15-5402_en.htm

Počas sledovaného obdobia Komisia zmenila prílohu I k nariadeniu o demarkačnej línii, pričom do nej zaradila dva nové priechody v Deryneia a Lefka-Apliki. Otvorenie nových hraničných priechodov bude finančne podporovať Komisia.

V roku 2015 sa podľa Cyperskej republiky objem obchodu cez líniu mierne zvýšil, a to o 2,8 % z 3 520 045 EUR na sumu 3 619 736 EUR, zatiaľ čo hodnota tovaru, ku ktorému TCOK vydala sprievodné doklady, sa mierne zvýšila – o 0,58 % zo sumy 3 911 189 EUR na 3 933 918 EUR. Najviac sa obchodovalo s umelohmotnými výrobkami, ďalej s čerstvými rybami a stavebným materiálom/výrobkami z kameňa. Napriek miernemu nárastu v roku 2015 zostáva celková obchodná bilancia na nízkej úrovni, čo je čiastočne dôsledkom špecifického rozsahu pôsobnosti samotného nariadenia, a je podstatne nižšia ako v roku 2008, keď hodnota obchodu dosiahla maximum vo výške 6 151 989 EUR.

Cyperská obchodná a priemyselná komora a Turecko-cyperská obchodná komora pokračovali v úzkej spolupráci a podpore pre vyriešenie cyperského problému, ktorý podľa ich názoru prinesie hospodárske výhody pre obe komunity.

Počas sledovaného obdobia naďalej pretrvávali určité prekážky obchodu. Orgány Cyperskej republiky stále nepovoľujú, aby líniu prekračovali turecko-cyperské úžitkové vozidlá s hmotnosťou nad 7,5 tony a spracované potraviny. Cyperská republika informovala Komisiu, že táto situácia bude čoskoro vyriešená.

Celkovo možno konštatovať, že hoci nariadenie o demarkačnej línii stále poskytuje funkčný základ umožňujúci pohyb osôb a tovaru do oblastí a z oblastí kontrolovaných vládou Cyperskej republiky, Komisia je aj naďalej znepokojená nízkym objemom obchodu. Komisia sa domnieva, že odstránenie uvedených prekážok obchodu významne prispeje k zvýšeniu obchodu cez demarkačnú líniu. Komisia dúfa, že pozitívna atmosféra v súčasnom kole rokovaní o urovnaní konfliktu a práca oboch komôr na zintenzívnení kontaktov medzi týmito dvoma obchodnými komunitami povedie k posilneniu hospodárskych väzieb.

Za týchto okolností sa Komisia pri zaisťovaní účinného vykonávania nariadenia Rady (ES) č. 866/2004 spolieha na účinnú spoluprácu Cyperskej republiky a správy výsoštného územia. Komisia bude naďalej monitorovať vykonávanie tohto nariadenia.